

Силабус навчальної дисципліни «Аудит державних фінансів»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Рік навчання: 3, **Семестр:** 6

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва курсу	Аудит державних фінансів
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/

Коротка анотація до курсу. На даний час Україні відбувається процес удосконалення системи державного фінансового контролю та приведення його у відповідність до міжнародних стандартів, які передбачають застосування дієвих форм державного фінансового контролю, які сприятимуть попередженню фінансових порушень та ефективності прийняття управлінських рішень. Разом з цим активізується застосування прогресивної форми державного фінансового контролю за ефективним формуванням, розподілом і використанням державних фінансових ресурсів, переважна частина яких зосереджена у бюджетній системі. Такою формою контролю є державний фінансовий аудит, який здійснюється з метою визначення законності та ефективності як надходження, так і використання бюджетних коштів.

За результатами державного фінансового аудиту замість обов'язкових до виконання вимог, приписів і фінансових санкцій, підконтрольним об'єктам надаються пропозиції, спрямовані на зменшення витрат, досягнення аналогічних результатів за менших затрат ресурсів, чіткіше визначення програмних цілей, збільшення користі для юридичних і фізичних осіб, підвищення якості продукції, удосконалення процесів планування, управління, контролю тощо.

Тобто, державний фінансовий аудит передбачає насамперед зацікавленість учасників бюджетного процесу у найкращому використанні державних ресурсів та самостійному впровадженні наданих пропозицій і рекомендацій.

Державний фінансовий аудит знаходиться в постійному процесі розвитку його нових видів та удосконаленні існуючих. При цьому вимоги до надійності державного фінансового аудиту, його значення для розвитку державного сектора економіки та економіки країни загалом дедалі зростають. З огляду на це, важливим є завдання підготовки кваліфікованих кадрів у сфері державного фінансового контролю в цілому та державного фінансового аудиту зокрема.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Аудит державних фінансів» є оволодіння теоретичними, організаційними та методичними основами державного фінансового аудиту та набуття умінь надання рекомендацій щодо його вдосконалення.

Основне **завдання** вивчення дисципліни полягає в наданні професійних знань з державного фінансового аудиту та набуття здобувачами освіти уміння розробки рекомендацій з наукової точки зору для більш ефективного здійснення контролю та раціонального використання бюджетних коштів.

1. Схема дисципліни

№ з/п	Тема
Тема 1	Місце державного фінансового аудиту в системі державного фінансового контролю
Тема 2	Аналіз існуючих підходів і методики державного фінансового аудиту в контексті міжнародного досвіду
Тема 3	Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм
Тема 4	Державний фінансовий аудит державних (регіональних) цільових програм
Тема 5	Державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання
Тема 6	Державний фінансовий аудит місцевих бюджетів
Тема 7	Державний фінансовий аудит інвестиційних проєктів
Тема 8	Державний фінансовий аудит Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування
Тема 9	Державний фінансовий аудит використання інформаційних технологій

2. Формат курсу: Змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність бути критичним та самокритичним
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.
- Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
- Ідентифікувати та оцінювати ризики не досягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, не дотримання ним законодавства та регулювання діяльності, не достовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.
- Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

4. Результати навчання:

- Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
- Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки задалегідь невідомих умов та обставин.
- Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.
- Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

- Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

- Володіти методичним інструментарієм аудиту господарської діяльності підприємств.

- Розуміти особливості практики здійснення аудиту діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

- Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

- Розуміти теоретичні засади аудиту та вміти застосовувати його методи і процедури.

- Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

5.Обсяг курсу – 150 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	26
семінарські заняття	24
самостійна робота	98
індивідуальна робота	2

Технічне й програмне забезпечення /обладнання – відсутні специфічні вимоги якіздобувач вищої освіти повинен врахувати. Персональні комп'ютери під час дистанційного навчання.

Неформальна освіта передбачає перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни).

6.Політика оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Перескладання контрольної роботи, заліку відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

3. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>

4. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>

5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. №280/97- ВР (зі змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 р. № 2807-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#n191>
7. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-ХІV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
8. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. № 586-ХІV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
9. Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 06.09.2005 р. № 2807-ІV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15#Text>
10. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС: Закон України від 18.03.2004 р. №1629-ІV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>
11. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
12. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-ІІІ (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>
13. Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-ІV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>
14. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 5.11.1991 р. № 1788-ХІІ (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>
15. Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»: Закон України від 21.09.2022 р. № 2620-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2620-20#Text>
16. Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної аудиторської служби: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 № 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2016-%D0%BF#Text>
17. Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2006 № 1673 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1673-2006-%D0%BF#Text>
18. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.2004 р. №1017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2004-%D0%BF#Text>
19. Про схвалення Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.09.2002 р. №538-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/538-2002-%D1%80#Text>
20. Про затвердження Порядку планування заходів державного фінансового контролю органами державного фінансового контролю. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2001 № 955. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/955-2001-%D0%BF#Text>
21. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту державних (регіональних) цільових програм: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 р. № 692. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/692-2018-%D0%BF#Text>
22. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту

інвестиційних проектів: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 р. № 740. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/740-2018-%D0%BF#Text>

23. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту Пенсійного фонду України, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1147 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2018-%D0%BF#Text>

24. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту використання інформаційних технологій Постанова Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 517 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/517-2019-%D0%BF#Text>

25. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 р. № 252. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/252-2019-%D0%BF#Text>

26. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту місцевих бюджетів: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 р. № 698 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-2007-%D0%BF#Text>

27. Про бюджетну класифікацію: наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11#Text>

28. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 215 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>

29. Про затвердження Змін до Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів: Наказ Міністерства фінансів України 30.12.2022 № 477. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0104-23#Text>

30. Про затвердження Інструкції про статус відповідальних виконавців бюджетних програм та особливості їх участі у бюджетному процесі: Наказ Міністерства фінансів України від 14.12.2001 р. № 574. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0003-02#Text>

31. Про паспорти бюджетних програм: Наказ Міністерства фінансів України 29.12.2002 № 1098. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-03#Text>

32. Про результативні показники бюджетної програми: Наказ Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1353-10#n15>

33. Стандарти з аудиту державних фінансів INTOSAI. URL: <https://www.intosai.org/documents/open-access.html>.

34. Державний фінансовий аудит: проблеми теорії і практики [Текст]: монографія [О. А. Шевчук та ін.]; за заг. ред. О. А. Шевчука та А. В. Лісового; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2020. 389 с.

35. Гуцаленко Л.В. Державний фінансовий контроль. Навч. посібник К.: Центр учбової літератури. 2019 р. 424 с.

36. Мельник Т.Г., Михальська О.Л. Облік і контроль в бюджетних установах. Підручник. К.: Кондор. 2023 р. 460 с.

Допоміжна:

37. Барабаш Н.С., Никонович М.О. Удосконалення системи державного фінансового контролю. Фінансовий контроль. 2019. № 3. С.44-47.

38. Бариніна-Закірова М.В. Зарубіжний досвід організації державного фінансового контролю за використанням державного майна. Контроль за використанням державного майна: сучасний стан і напрями вдосконалення: матеріали науково-практичної конференції. К.: Піраміда. 2019. С. 78 – 95.

39. Величко О. Регулювання у сфері бухгалтерського обліку та аудиту в ЄС та перспективи адаптації законодавства України. К.: Центр європейського та порівняльного права. 2018. 584 с.

40. Вайс К.Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики. Пер.з англ. Р. Ткачука та М. Корчинської; наук. ред. пер. О. Кілієвич. К.: Основи. 2009. 671 с.

41. Грибовський О.В. Ефективність – складова успіху, або як запроваджуються пропозиції аудиторів. Фінансовий контроль .2018. №6. С. 17–20.

42. Піхоцький В.Ф., Піхоцька О.М. Державний фінансовий контроль. Навч. посібник. Львівська політехніка. 2019 р. 484 с.

Міжнародні видання:

43. Academic Journals & Conferences of Lviv Polytechnic National University. URL: <https://science.lpnu.ua/>

44. Журнал європейської економіки: науковий журнал. Терноп. нац. екон. університет. URL: <https://www.wunu.edu.ua/institutions/nnimev/journal-of-the-european-economy>

45. Збірник наукових праць «Фінанси, облік і аудит». Київський національний економічний університет. URL: <https://faa.kneu.edu.ua/>

46. Збірник наукових праць «Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту». Національна академія статистики, обліку та аудиту. URL: <http://nasoa.edu.ua/pidrozdily/redaktsijno-vydavnychij/nv/>

47. Міжнародний науковий економічний журнал «Бізнес-Інформ». URL: <https://www.business-inform.net/main/>

48. Науково-теоретичний журнал «Наука й економіка». ПВНЗ «Хмельницький економічний університет». URL: <https://docplayer.net/71092869-Issn-nauka-y-ekonomika>

49. Фаховий економічний журнал «Актуальні проблеми економіки». URL: <https://eco-science.net/>

Інформаційні ресурси Інтернет:

50. International Federation of Accountants, IFAC. URL: <https://www.ifac.org>.

51. The Court's Communication Policies and Standards. URL: <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/PoliciesStandardsGuidelines.aspx>.

52. Cour des comptes. URL: <https://www.ccomptes.fr/fr>.

53. National Audit Office, NAO. URL: <https://www.nao.org.uk>.

54. State Audit in the European Union, NAO. URL: <https://www.nao.org.uk/report/state-audit-in-the-european-union>.

55. Measuring the performance of government departments. URL: <https://www.nao.org.uk/report/measuring-the-performance-of-government-departments>.

56. Swedish National Audit Office (SNAO) – Riksrevisionen. URL: <https://www.riksrevisionen.se/en/about-the-swedish-nao.html>.

57. Office of the Auditor-General New Zealand. URL: <https://oag.govt.nz>.

58. Office of the Auditor General. URL: <https://www.oag.go.ug>.

59. Audit New Zealand. URL: <https://www.auditnz.govt.nz>.

60. Державна аудиторська служба України. URL: <https://dasu.gov.ua/>

61. Державна казначейська служба України: <https://www.treasury.gov.ua/>

62. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

63. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>

64. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

65. Рахункова палата України. URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/>

66. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

67. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>